ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **E. T.**, zast. Mgr. Oksanou Rizak, advokátkou se sídlem 28. pluku 128/12, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 4. 2021, č. j. OAM-308/ZA-ZA11-P15-2018, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2021, č. j. 45 Az 11/2021-57,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalobci nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále „zákon o azylu“) a byla mu udělena doplňková ochrana podle § 14a téhož zákona na dobu 24 měsíců.

[2] Žalobce měl obavu o svůj život a zdraví v souvislosti s trestním stíháním, které je podle něho politicky motivované a vykonstruované, neboť v zemi původu zastával funkci prvního náměstka generálního státního zástupce dopravy Republiky Uzbekistán. Podle krajského soudu nic nenasvědčuje tomu, že by trestní řízení vedené proti žalobci bylo

vykonstruováno, a to z „důvodu zastávání politických názorů“, byť jsou žalobci kladeny za vinu trestné činy, kterých se měl dopustit v souvislosti s výkonem své funkce. Krajský soud přisvědčil žalovanému, že udělení azylu žalobci brání absence příčinné souvislosti trestního řízení s některým z důvodů uvedených v § 12 a) nebo b) zákona o azylu. Nadto v případě důvodu dle § 12 a) zákona o azylu chybí podmínka vystavení žadatele pronásledování. Proto krajský soud napadeným rozsudkem žalobu žalobce zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (stěžovatel) brojí proti napadenému rozsudku z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel nesouhlasí s tvrzením krajského soudu o absenci příčinné souvislosti mezi důvody pronásledování a pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatel je naopak přesvědčen o její existenci z důvodu, že dlouhodobě vykonával vysoké politické funkce za režimu prezidenta Islama Karimova. Stěžovatel míní, že za předchozího režimu nebyl běžným zaměstnancem státního zastupitelství Uzbekistánu; pokud by tomu tak bylo, určitě by se změnou politického režimu nedošlo k zahájení trestního stíhání proti jeho osobě.

[5] Stěžovatel namítá, že proti němu zahájené trestní stíhání je tzv. čistka nepohodlných osob, ke které dochází po změně politického režimu v zemi.

[6] Dále brojí proti bodu 52. napadeného rozsudku. Míní, že pro naplnění pojmu „politický názor“ není vždy nutné, aby žadatel o mezinárodní ochranu sám aktivně vyjadřoval politickou podporu konkrétní politické straně. Správní orgány a krajský soud měly posuzovat, jaký projev politického názoru už vede k pronásledování v zemi původu vzhledem k jejím charakteristikám.

[7] S ohledem na nastolený politický režim prezidenta Šavkata Mirzijojeva je dostatečným projevem politického názoru stěžovatelem dlouhodobě vykonávané zaměstnání prvního náměstka nejvyššího státního zástupce. Součástí správního spisu je i zpráva Amnesty International popisující politickou situaci v Uzbekistánu. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného a napadeného rozsudku je tak v rozporu s některými důkazy. Stěžovatel namítá, že jako první náměstek nejvyššího státního zástupce rozhodně zastával politické názory. Po změně režimu s ohledem na skutečnost, že byl vysoce postavený funkcionář, který měl přístup k utajovaným informacím, byl ze strany nového vedení zájem o jeho odstranění.

[8] Poznámka krajského soudu o tom, že stěžovatel zneužívá institutu azylu jako nástroje pro vyhnutí se negativním důsledkům trestního stíhání v zemi původu, podle stěžovatele nemá oporu ve spisovém materiálu. Stěžovatel ukončil výkon práce ve státním zastupitelství dne 20. 5. 2017, přičemž pak se v domovském státě zdržoval nejméně do 22. 2. 2018. V mezidobí byl zaměstnán ve státním leteckém podniku. Po celou dobu jeho pobytu v Uzbekistánu mu nebylo doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání ani nebyl zadržen. V žádosti o vydání stěžovatele a zatýkacím rozkazu Kriminálního soudu v Taškentu je uvedeno, že se trestné činnosti měl stěžovatel dopustit v roce 2017 (tentýž rok, kdy mu bylo uděleno státní vyznamenání). Aby předmětné vyznamenání mohlo být

uděleno, musí projít navržení jedinci a jejich činnost v posledních 5 letech kontrolou ze strany státní bezpečnostní služby, což mohlo upozornit na stěžovatele a jeho politické postavení za minulého režimu.

[9] Na stěžovatele byl vydán zatýkací rozkaz dne 12. 6. 2017, v té době se stěžovatel nacházel v Uzbekistánu a byl zaměstnán v oblasti státního letectví. K opuštění domovského státu došlo až 22. 2. 2018. Do té doby však stěžovatel neobdržel usnesení o zahájení trestního stíhání, nebyly provedeny domovní prohlídky u něho doma ani u příbuzných a nedošlo ani k jiným úkonům souvisejících s trestním stíháním.

[10] Důkazy, které jsou součástí spisového materiálu, jasně podávají, že trestní stíhání bylo uměle vykonstruováno a odpovídá postupům, které jsou politicky motivovány. Stěžovatel míní, že v jeho případě nejde o vypořádání se s minulostí ve smyslu usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004 sp. zn. IV. ÚS 12/04, na které poukazuje krajský soud v napadeném rozsudku.

[11] Stěžovatel nesouhlasí ani s tvrzením krajského soudu, že dílčí nepřesnosti, kterých se dopustil žalovaný, v souhrnu nezpochybňují závěr o absenci příčinné souvislosti ve smyslu § 12 zákona o azylu. Má za to, že nedostatečné a zavádějící odůvodnění rozhodnutí žalovaného má být z důvodu těchto nedostatků zrušeno.

[12] Stěžovatel se neztotožňuje ani se závěry soudu o porušení zásady koncentrace řízení. Není pravda, že řadu tvrzení uvedl a chyb namítl až v rámci soudního jednání, tedy po podání správní žaloby. V průběhu soudního jednání pouze rozvedl námitky uplatněné v žalobě před krajským soudem. Skutečnost, že rozhodnutí žalovaného je rozporuplné, namítal stěžovatel již ve správní žalobě. Na str. 16 rozhodnutí žalovaného je uvedeno, že stěžovatel dne 7. 4. 2018 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou odůvodnil politicky motivovaným trestním stíháním, v navazujícím odstavci rozhodnutí se však tvrdí, že ze spisového materiálu plyne, že jediným důvodem stěžovatele pro žádost o udělení mezinárodní ochrany je trestní stíhání bez dalšího.

[13] Krajský soud se nevypořádal ani s námitkou stěžovatele, že žalovaný ve svém rozhodnutí posoudil otázku viny a trestu, což je v rozporu s předmětem řízení. Žalovaný uvedl, že „*ocenění státním vyznamenáním doložené stěžovatelem v řízení je důkazem jeho viny, která je mu kladena v rámci trestního stíhání, neboť se jedná o ocenění režimem, který je v současné době kritizován za dlouhodobé nedodržování lidských práv*“.

[14] Stěžovatel upozorňuje i na další krajským soudem nevypořádanou námitku, kterou uplatnil ve správní žalobě. Obsahem spisového materiálu je i zpráva zastupitelského úřadu České republiky, jež není podložena, a navíc identifikuje jako bratra stěžovatele osobu, která má pouze shodné příjmení. Jak stěžovatel tvrdil již ve správní žalobě, nejsou v žádném příbuzenském vztahu. Tato skutečnost plyne i z toho, že osoba má jiné jméno v části „po otci“.

[15] Žalovaný trvá na tom, že důvodně neshledal politický motiv trestního stíhání stěžovatele.

[16] Dle žalované stěžovatel zcela logicky usiluje o status azylanta, neboť si je vědom dočasnosti doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, která mu byla udělena. Touto cestou se snaží pouze oddálit trestní stíhání v zemi svého původu. K tomu ale institut azylu sloužit nemůže. Udělená doplňková ochrana plně koresponduje se skutkovými okolnostmi nyní řešeného případu a jeví se jako dostatečné a řádné řešení. Důvody k udělení azylu ve stěžovatelově případu nelze shledat již pro absentující příčinnou souvislost se skutečnostmi azylově relevantními, na což krajský soud zřetelně poukázal.

[17] Podle žalovaného je odůvodnění napadeného rozsudku srozumitelné a logické. Plyne z něho, proč nelze trestní stíhání stěžovatele považovat za politicky motivované pronásledování.

[18] Vyznamenání stěžovatele režimem dlouhodobě nedodržujícím lidská práva nelze považovat za posouzení stěžovatelovy viny nebo přisouzení mu viny za trestnou činnost, z níž je obviněn. V této souvislosti odkazuje žalovaný na bod [53] napadeného rozsudku. Krajský soud si je vědom situace v Uzbekistánu, což plyne z bodu [56] napadeného rozsudku.

[19] Žalovaný nesouhlasí ani s argumentací stěžovatele brojící proti zjištěním vycházejícím z Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Žalovaný je přesvědčen, že správní orgán vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a opatřil si za tím účelem i relevantní podkladové materiály. Odkazuje i na související judikaturu, která svědčí ve prospěch správnosti postupu aplikovaného žalovaným.

[20] K dalším námitkám odkazuje žalovaný na své vyjádření k žalobě ze dne 14. 6. 2021, na napadený rozsudek a na obsah správního spisu.

[21] K uvedenému podal stěžovatel repliku, ve které sdělil, že podle něho je kasační stížnost opodstatněná. V řízení je zcela zřejmý politický motiv trestního stíhání a ze spisového materiálu jasně plyne příčinná souvislost. Pronásledování stěžovatele je politicky motivované. Krajský soud nepostupoval v souladu s obsahem správního spisu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[22] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.), která je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[23] Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*; 2) kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny*

rozdílně; rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu; 3) je potřeba učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

[24] Stěžovatel v tomto případě namítá taková zásadní pochybení krajského soudu [zejména v otázce výkladu § 12 zákona o azylu s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti jeho azylového příběhu], která by mohla mít dopad do jeho hmotně právního postavení a která navíc nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

[25] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[26] Kasační stížnost **není důvodná** [§ 110 odst. 1 s. ř. s.].

[27] Ve vztahu k (obecně formulovaným) námitkám nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného i napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud odkazuje například na své rozsudky ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013-26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004-37, ze dne 21. 5. 2015, kde se k vymezení tohoto institutu na půdorysu azylového řízení podrobně vyjádřil. Napadený rozsudek požadavkům této judikatury plně dostál; pro úplnost lze připomenout, že nesouhlas stěžovatele s věcnými závěry napadeného rozsudku nepředstavuje důvod pro jeho zrušení pro nepřezkoumatelnost (viz např. rozsudek ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30).

[28] Pro nyní posuzovanou věc je stěžejní, že stěžovatel působil od roku 1999 jako první náměstek generálního prokurátora Uzbekistánu. Od roku 2010 vykonával pravomoci nejvyššího státního zástupce (prokurátora) dopravního státního zastupitelství. Funkci nejvyššího státního zástupce vykonával po celou dobu působnosti prvního prezidenta Uzbekistánu (v letech 1991-2016) a pod přímým vedením generální státního zástupce K.

[29] Stěžovatel v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 17. 4. 2018 uvedl, že jeho běžná náplň práce jako nejvyššího státního zástupce byla velmi obšírná. Vykonával dozor nad dodržováním zákonů národní leteckou společností, dozoroval dodržování zákonnosti ministerstvem letectva a ministerstvem železnic a dbal o to, aby se dodržovala ústavní práva zaměstnanců uvedených ministerstev. Mimo tyto činnosti měl stěžovatel provádět dozor na státním zastupitelství, konkrétně nad trestními a občanskými soudy. Na starosti měl i další aktivity. Stěžovatel dále vypověděl, že k ukončení jeho pracovního poměru došlo tak, že si jej zvláštní služby dne 18. 5. 2017 pozvaly a pod výhružkou zahájení trestního stíhání ho donutily k podepsání výpovědi. Dne 20. 5. 2017 pak obdržel rozhodnutí o skončení pracovního poměru. Po propuštění začal mít závažné zdravotní problémy (nervové zhroucení, problémy se srdcem), jejichž příčinu shledává právě ve zmiňovaných událostech. Následně pracoval ve státních aerolinkách do 21. 2. 2018. Dne

22. 2. 2018 vycestoval do Moskvy za účelem léčby srdce. Dne 26. 2. 2018 za ním přijela manželka z důvodu případné nutnosti pooperační péče o stěžovatele. Dne 27. 2. 2018 do Moskvy zavolala matka manželky, aby jim sdělila, že k nim domů přišlo téhož dne 10 lidí, kteří zjišťovali, kde se stěžovatel nachází. U příbuzných stěžovatele byly následně provedeny domovní prohlídky, dle stěžovatele nezákonně. Jeho synovec byl předvolán a násilím držen na státním zastupitelství.

[30] Stěžovatel je přesvědčen, že od změny politického režimu docházelo k „čistkám" v systému. Jeho nadřízený R. K. byl z funkce odvolán již v roce 2015. Jakmile se stěžovatel dozvěděl, že je proti němu v Uzbekistánu vedeno trestní stíhání, rozhodl se nevracet zpět do své země původu a následně se i s manželkou přesunuli do České republiky, kde žije dlouhodobě jejich syn.

[31] Za důvod pronásledování stěžovatel má své politické působení jako státní zástupce. Stěžovatel byl přímým podřízeným bývalého generálního státního zástupce, který se v době podání žádosti o mezinárodní ochranu nacházel ve vězení a jehož syn uprchl z Uzbekistánu. Dále byli zatčeni i 2 náměstci generálního státního zástupce a dalších 25 zaměstnanců státního zastupitelství.

[32] Stěžovatel opakovaně namítá, že nebyl kladen důraz na skutečnost, že k ukončení funkce prvního náměstka generálního státního prokurátora došlo dne 20. 5. 2017, přičemž Kriminální soud v Taškentu vydal mezinárodní zatykač na stěžovatele již dne 12. 6. 2017 a tento nebyl stěžovateli doručen. Navíc pokud by byl vydán mezinárodní zatykač již v roce 2017, nemohl by pak stěžovatel vycestovat letecky z města Čimket do Moskvy v únoru roku 2018. I to svědčí o nesrovnalosti a značí, že trestní stíhání je vykonstruované.

[33] Krajský soud nicméně na namítané nespravedlivé řízení v zemi původu reagoval, a to v bodě 55. napadeného rozsudku, v němž uvádí, že „*hrozbu pronásledování nevytváří sama o sobě skutečnost, že proti žadateli o udělení mezinárodní ochrany může být v zemi původu zahájeno, nebo dokonce již bylo zahájeno, trestní stíhání v právním a institucionálním prostředí nedosahujícím běžné úrovně západních právních států*". Krajský soud chtěl pravděpodobně sdělit, že vzal v potaz, že proti stěžovateli mohlo být vykonstruováno trestní stíhání, nicméně sama o sobě tato skutečnost nenaplňuje některé z požadavků § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se s tímto názorem ztotožňuje. Hrozba pronásledování musí vyvěrat z některých důvodů uvedených v § 12 a) a b) zákona o azylu, mezi kterými nepochybně je i důvod zastávání politických názorů, kterého se stěžovatel domáhá. Pokud by bylo zřejmé, že trestní stíhání bylo vykonstruováno z politických důvodů, jak je chápe § 12 písm. a) nebo b) zákona o azylu, namítané skutečnosti by soud mohl přikládat větší význam. V případě stěžovatele nesvědčí důkazy tomu, že by trestní stíhání bylo vykonstruováno z některých z důvodů pronásledování podle § 12 písm. a) nebo b), kromě opakovaného tvrzení stěžovatele, že byl vysokým funkcionářem v bývalém autoritářském režimu. Nesprávná datace vydání mezinárodního zatykače, popřípadě nesprávná datace vydání usnesení o zahájení trestního stíhání nebo mezinárodního zatykače nezakládá automaticky důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Je pouhým odkazem na skutečnost, že Uzbekistán nemusí dosahovat běžné úrovně právního prostředí jako západní státy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012–46).

[34] Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nemůže být jen samotný původ stěžovatele ze země s nedemokratickým autoritativním režimem (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004–79). Jako důvod sama o sobě nemůže sloužit ani jeho nespokojenost se stavem dodržování lidských práv v zemi původu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003–40).

[35] U stěžovatele tedy není patrná příčinná souvislost mezi jednáním uzbeckých státních orgánů vůči němu a pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalovaný a krajský soud důvodně příčinnou souvislost neshledali, a proto nepřiznali žadateli mezinárodní ochranu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Shledali však, že okolnosti stěžovatelova případu naplňují podmínky doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[36] Ze zpráv doložených stěžovatelem nesporně plyne, že lidskoprávní situace v Uzbekistánu nedosahuje standardu západních zemí. Stěžovatel předložil zprávu Amnesty International z roku 2017/2018, podle níž vládní orgány pokračují v pronásledování uzbeckých občanů, které považují za hrozbu ústavnímu pořádku. Tyto osoby většinou vězní na tajných místech nebo v samovazbách a v některých případech drží i jejich příbuzné. Žalovaný doložil zprávy o dodržování lidských práv v Uzbekistánu za rok 2019, ze kterých se podává, že podmínky ve věznicích byly v některých případech nelidské. Dále z ní plyne, že vláda podnikla kroky ke stíhání úředních činitelů, kteří měli porušovat lidská práva. Ačkoliv zákon v Uzbekistánu zaručuje právo na spravedlivý proces, v praxi tomu tak vždy nebylo. Žalovaný vypracoval profil R. K., který je taktéž součástí správního spisu a ze kterého plyne, z čeho byl generální prokurátor obviněn a jak probíhalo soudní řízení v jeho věci.

[37] Ze zpráv doložených stěžovatelem i žalovaným je zřejmé, že uzbecký politický systém není na úrovni ústavních a právních systémů států Evropy. V nedávné době nicméně došlo k pozitivním změnám v dodržování lidských práv. Například jakkoliv vládní organizace pokračovaly v tzv. čistce nepohodlných osob (zpráva Amnesty International 2017/2018), došlo i k významnému propouštění z výkonu odnětí svobody (zprávy z roku 2019 vypracované žalovaným na č. l. 322-334 spisového materiálu). Žalovaný tedy vycházel z aktuálních zpráv o zemi původu. Naopak neobstarání si aktuálních zpráv o zemi původu by bylo vadou, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2023, č. j. 7 Azs 301/2022–39). Žalovaný i krajský soud tedy zcela správně zohlednili i částečně pozitivní vývoj v dodržování lidských práv v prezidentském období Šavkata Mirzijojeva.

[38] Z doložených zpráv ani z jiných podkladů tedy neplyne, že by přímo stěžovatel byl pronásledován z důvodů politických názorů. V žádném z podkladů nefiguruje jméno stěžovatele, natož ve spojení s R. K., jenž měl být stěžovatelovým nadřízeným. Ani takovýto pracovní vztah by sám o sobě nebyl důkazem toho, že stěžovateli skutečně hrozí pronásledování z azylově relevantního důvodu.

[39] Při posuzování, zda stěžovatel splnil podmínky pro udělení azylu z důvodu § 12 a) nebo b) zákona o azylu, krajský soud uzavřel, že pokud by se stěžovatel dovolával § 12 písm. a) zákona o azylu, nebyla by naplněna podmínka, že stěžovatel byl již vystaven

pronásledování. Krajský soud však na to reagoval, že stěžovatel se spíše domáhal aplikace § 12 písm. b) zákona o azylu. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[40] Stěžovatel prostřednictvím doložených materiálů poukazuje na řadu osob (vysocí funkcionáři předchozího režimu), které byly ze strany vládních orgánů obviněny z trestných činů a uvězněny. To však nutně neznamená, že negativnímu zacházení státních orgánů je přímo nebo zprostředkovaně vystaven kterýkoliv jeho občan (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004–79), v tomto případě kterýkoliv vysoce postavený funkcionář bývalého režimu. Z doložených dokumentů ani neplyne, že by osoby byly trestně stíhány z důvodů prosazování politických názorů a že by tak tomu mohlo být v jeho konkrétním případě.

[41] U stěžovatele tedy dostupné důkazy ve svém souhrnu nesvědčí o tom, že trestní stíhání stěžovatele bylo vykonstruováno z důvodu zastávání politických názorů. Okolnost, že stěžovatel byl vysoce postaveným funkcionářem a že jeho role ve státní správě byla zřetelně politická, v aktuálních poměrech Uzbekistánu ještě bez dalšího neznamená, že trestní stíhání, jež je proti němu vedeno, má povahu pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě původu.

[42] I námitka rozporující závěr krajského soudu, že stěžovatel se snaží vyhnout negativním důsledkům trestního stíhání v zemi původu, není důvodná. Krajský soud v bodě 55. napadeného rozsudku uvedl, že „*mezinárodní ochrana jako právní institut není nástrojem pro vyhnutí se snášení negativních důsledků trestního stíhání v zemi původu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04)*“, čímž pouze obecně odkazoval na některé z judikaturních závěrů Nejvyššího správního soudu, jejichž součástí byl právě i odkaz na usnesení Ústavního soudu. Pokud by krajský soud dospěl k názoru, že se stěžovatel opravdu vyhýbá trestnímu stíhání v zemi původu, stěží by aproboval udělení doplňkové ochrany právě v souvislosti s tímto stíháním.

[43] Ani námitka porušení zásady koncentrace řízení v nyní posuzovaném případě neobstojí. Stačí odkázat na body 61. až 69. napadeného rozsudku, v nichž jsou tyto otázky důkladně a přesvědčivě rozebrány, včetně zohlednění vlivu práva EU na českou procesní úpravu.

[44] Nedůvodnou shledal Nejvyšší správní soud i námitku chybné identifikace bratra stěžovatele. Krajský soud v bodě 60. napadeného rozsudku uvedl, že „*vzhledem k tomuto závěru, nemohou zpochybnit zákonnost napadeného rozhodnutí dílčí nepřesnosti, jichž se v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí dopustil…*“ Dodal, že „*tato tvrzená pochybení jednotlivě ani ve svém souhrnu podle soudu nezpochybňují výše uvedený závěr o absenci příčinné souvislosti s některými z důvodů podle § 12 zákona o azylu*“. Tento závěr lze aplikovat i na identifikaci bratra stěžovatele, která nemusela být pravdivá.

[45] K námitce posouzení otázky viny a trestu žalovaným, odkazuje Nejvyšší správní soud stěžovatele na bod 56. napadeného rozsudku, ve kterém krajský soud uvádí, že „*aniž by tedy soud hodnotil, zda se žalobce nějakého trestného činu dopustil, souhlasí s žalovaným, že shromážděné podklady (ať již shromážděné žalovaným či předložené žalobcem, včetně zprávy Amnesty International založené ve správním spisu, jíž se žalobce dovolává) nesvědčí pro závěr,*

že by trestní stíhání žalobce bylo vykonstruováno z důvodu „zastávání politických názorů" žalobcem nebo z důvodu že by „uplatňoval politická práva a svobody". Jinak řečeno, krajský soud nehodnotil vinu stěžovatele, nýbrž pouze shledal, že obecné poměry v Uzbekistánu ani konkrétní okolnosti příběhu stěžovatele nedávají důvod k přiměřeně pravděpodobné domněnce, že jeho stíhání v zemi původu je vykonstruované.

IV. Závěr a náklady řízení

[46] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[47] Výroky o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému pak soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2023

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu